

॥ अथ नाट्यशास्त्रस्य आचार्यभरतविरचितम् ॥

॥ अथ नाट्यशास्त्रस्य आचार्यभरतविरचितम् ॥

कक्षा - आचार्य - १

प्रश्नपत्रम् - ४

गुणाः - ७०

विषयः - साहित्यम् (नाट्यवर्गः)

CC 4.2.6 (4)

समयः - ११ तः २

दिनाङ्कः - 13/04/2017

सन्दर्भग्रन्थः - नाट्यशास्त्रम् (आचार्यभरतविरचितम्)

विभागः १

- प्रश्नः १ कारिकाद्वयं व्याख्यायताम् । ०४
- १ अल्पाभिधानेनार्थो यः समासेनोच्यते बुधैः ।
सुत्रतः साऽनुपठिता कारिकार्थप्रदर्शनी ॥
- २ भावाभिनयसंबद्धान्स्थायिवांस्तथा बुधाः ।
आस्वदयन्ति मनसा तस्मान्नाट्यरसाः स्मृताः ॥
- ३ भारती सात्वती चैव कैशिक्यारभटी तथा ।
चतस्रो वृत्तयो ह्येता यासु नाट्यं प्रतिष्ठितम् ॥
- प्रश्नः २ नाट्यशास्त्रस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपाद्य षष्ठाध्यायस्य वर्ण्यविषयान् प्रतिपादयन्तु । १२
- अथवा
- सञ्चारिभावान् ग्रन्थानुसारं विलिख्यताम् ।
- प्रश्नः ३ टिप्पणी द्वयं लेख्यम् । ०४
- १ सात्विकभावाः ।
- २ वृत्तयः ।
- ३ संग्रहः ।
- ४ सप्तस्वराः ।

विभागः २

- प्रश्नः ४ अधोलिखितेषु एकं ससन्दर्भं विवेचयन्तु ०४
- १ न रसो भावहीनोऽस्ति न भावो रसवर्जितः ।
परस्परकृता सिद्धिस्तयोरभिनये भवेत् ॥
- २ शृङ्गाराद्धि भवेद्धास्यो रौद्राच्च करुणो रसः ।
वीराच्यैवाद्भुतोत्पत्तिर्बीभत्साच्च भयानकः ॥
- प्रश्नः ५ "तत्र विभावानुभावव्यभिचारिसंयोगाद्रसनिष्पत्तिः" इति नाट्यशास्त्रानुसारं प्रतिपाद्यताम् । ०८
- अथवा
- वाद्यप्रकारान् विलिख्य ध्रुवगानप्रकारान् सम्यग्रूपेण लिखत ।
- प्रश्नः ६ अधोलिखितेषु त्रयाणां लघूत्तरं देयम् । ०३
- १ को नाम रसः ?
- २ नाट्यशास्त्रस्य रचयिता कः अस्ति ?
- ३ रङ्गमण्डपस्य कति रूपाणि सन्ति ?
- ४ षष्ठाध्यायस्य अपरं नाम किमस्ति ?
- ५ अभिनयस्य कति प्रकाराः ? के च ते ?

विभाग: ३

प्रश्न: ७	कश्चिदेकं ससन्दर्भं व्याख्यायत ।	०४
१	श्यामो भवति शृङ्गारः सितो हास्यः प्रकीर्तितः । कपोतः करुणश्चैव रक्तो रौद्रः प्रकीर्तितः ॥	
२	शृङ्गारो विष्णुदेवत्यो हास्यः प्रमथदैवतः । रौद्रो रुद्राधिदैवत्यः करुणो यमदैवतः ॥	
प्रश्न: ८	शृङ्गाररसं यथा ग्रन्थं विवेचयत ।	०८

अथवा

	हास्यरसं ग्रन्थानुसारं विवेच्यताम् ।	
प्रश्न: ९	त्रयाणाम् एकैकवाक्यैः उत्तरं लिखत ।	०३
१	भयानकरसस्य वर्णः कः अस्ति ?	
२	रतिः कस्य रसस्य स्थायिभावः अस्ति ?	
३	शृङ्गाररसस्य देवस्य नाम किमस्ति ?	
४	करुणरसस्य स्थायिभावः कः विद्यते ?	
५	यमः कस्य रसस्य देवः वर्तते ?	

विभाग: ४

प्रश्न: १०	निम्नलिखितयोः एकस्य ससन्दर्भं व्याख्या विधेया ।	०४
१	विकृतरवसत्त्वदर्शनसंग्रामारण्यशून्यगृहगमनात् । गुरुनृपयोरपराधात्कृतकश्च भयानको ज्ञेयः ॥	
२	स्पर्शग्रहोल्लुकसनैर्हाकारैश्च साधुवादैश्च । वेपथु गद्गदवचनैः स्वेदाद्यैरभिनयस्तस्य ॥	
प्रश्न: ११	समीक्षापूर्वकम् अद्भुत-शान्तबीभत्सरसानां लक्षणानि प्रतिपाद्यताम् ।	१२

अथवा

	भयानकरसस्य विवरणमुपस्थाप्य अष्ट नव वा रसोपसंहारः प्रतिपादनीयः ।	
प्रश्न: १२	टिप्पणीद्वयं लिखत ।	०४
१	वीररसः ।	
२	करुणरसः ।	
३	अद्भुतरसस्य प्रकारद्वयम् ।	
४	शान्तरसः किम् उपदिशति ?	